

Laulunopetuksen opetussuunnitelma 2023

Jokilatvan opisto

Hyväksytty Jokilatvan opiston johtokunnassa 26.6.2023, xx §

SOITIN JA LAULUNOPETUKSEN YHTEINEN OSA

Soitin- ja laulunopetuksen yhteiset tavoitealueet

Soitinopetukselle on määritelty tavoitealueet, jotka sisältyvät yleisiin ja tasokohtaisiin osaamistavoitteisiin. Painoarvo voi vaihdella soitin- ja tasokohtaisesti. Soitinopetuksen tavoitealueet ovat: soittotekniikka, musiikin hahmottaminen, musiikin kuuntelu ja luovuus.

Soittotekniikka

Soittotekniikan harjoittelun tavoitteena on, että opiskelija hallitsee instrumentille ominaisen ja luontevan soittoasennon sekä -tekniikan.

Musiikin hahmottamien

Muusikin hahmottamisen tavoitteena on, että opiskelija hallitsee musiikin peruselementit: melodia, rytmi, harmonia, rakenne, dynamiikka, soundi(äänenväri), terminologia.

Musiikin kuuntelu

Musiikin kuuntelun tavoitteena on tukea soitonopiskelua ja laajentaa musiikin ymmärrystä.

Luovuus

Musiikillista luovuutta tukevien sisältöjen (improvisaatio ja säveltäminen) tavoitteena on tukea opiskelijan musiikillista itseilmaisua ja muusikkoidentiteetin kehittymistä.

Arviointi

Soitin- ja laulunopetuksessa opiskelijan osaamisen arviointi perustuu opetussuunnitelmassa eri taitotasolle määriteltyihin osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin.

Arviointiasteikko on hyväksytty/hylätty.

Arviointitapoja ovat:

- opetuksen kuluessa tapahtuva osaamisen jatkuva arviointi
- oppimistehtävät ja oppimispäiväkirja
- itsearviointi sekä arviointikeskustelu.

Aiempien opintojen hyväksi lukeminen ja osaamisen osoittaminen

Lähtökohtaisesti oppilas aloittaa soitinopetuksen opinnot Aloitustasolta 1. Mikäli oppilaalla on aiempia opintoja tai soitintaustaa, oppilaalle voidaan tehdä lähtötason arviointi, joka perustuu soitinkohtaisen opetussuunnitelman osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opettaja tekee arvion ja määrittelee opiskelijalle sopivan lähtötason. Lähtötasoa edeltävät tasot hyväksi luetaan opiskelijan opintoihin osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteen pohjalta.

Taso- ja päättötodistus sekä osallistumistodistus

Oppilaalle annetaan tasosuorituksesta **tasotodistus** ja koko oppimäärän suorituksesta **päättötodistus**. Todistusten sisällöissä sovelletaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän valtakunnallisten perusteiden (2017) määräyksiä. Oppilaalle annetaan pyydettyä **osallistumistodistus** niistä opinnoista, jotka oppilas on suorittanut, mutta eivät muodosta tämän opetussuunnitelman mukaisia kokonaisuuksia.

LAULUNOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Laulunopetuksen yleiset tavoitteet ja periaatteet

Jokilatvan opiston lauluopinnot auttavat kaiken ikäisiä ja tasoisia laulajia kehittymään äänenkäyttäjinä. Lauluopintojen tavoitteena on tutustua omaan ääni-instrumenttiin sekä löytää oma rento ja soiva ääni. Opinnoissa tutustutaan laulutekniikkaan ja laulamisen fysiologiaan, äänihygieniaan ja terveeseen äänenkäyttöön. Lisäksi opiskellaan musiikillisia ilmiöitä, harjoitellaan monipuolista ohjelmistoa, tyylinmukaisuutta, ilmaisua ja esiintymistä. Opintojen tavoitteena on, että oppilas oppii tuntemaan oman instrumenttinsa, osaa analysoida omaa äänenkäyttöään ja myös huoltaa sitä ongelmatilanteissa.

Lisäksi Jokilatvan opiston lauluopinnoissa huomioidaan laulamisen kokonaisvaltaisuus, joten laulutekniikan lisäksi opinnoissa otetaan huomioon myös psyykinen ja sosiaalinen näkökulma. Oma ääni on herkkä ja arvokas asia, minkä vuoksi opettajalta vaaditaan erityistä sensitiivisyyttä oppilaan ohjaukseen. Opintojen on tärkeää rakentaa myös oppilaan laulajaidentiteettiä sekä auttaa oppilasta ymmärtämään mielen vaikutus ihmisäänen toimintaan. Omaan ääneen tutustuminen ja sen arvostaminen tuovat elämään paljon muutakin kuin laulutaitoa, esim. itsetuntemusta, minäpystyvyyttä ja itseilmaisua. Opinnot sisältävät myös yhdessä laulamista ja säestäjän kanssa työskentelyä, koska yhteismusisointi tutkitusti edistää yksilön hyvinvointia. Laulaminen on ennen kaikkea ilon ja hyvinvoinnin lähde, joka kuuluu ihan kaikille!

Opetuksessa korostetaan positiivista ja kannustavaa pedagogiikkaa ja pyritään luomaan turvallinen oppimisympäristö, sillä laulutunnin turvallisuus ja luottamus opettajan ja oppilaan välillä luo lähtökohdan oppilaan kehitykselle. Kaikki oppilaat kohdataan omana itsenään ja jokaisen ääntä arvostetaan lähtötasosta riippumatta. Opetus on oppilasta varten ja laulunopiskelijalla on aktiivinen rooli oppijana. Opinnoissa kannustetaan pitkäjänteiseen ja päämäärätietoiseen harjoitteluun ja etsitään keinoja itseilmaisuuksiin ja luovuuteen. Näin tuetaan eläinikäistä taiteenharrastamista.

Jokilatvan opiston laulunopettajat sitoutuvat noudattamaan Laulopedagogit ry:n eettisiä ohjeita.

Oppilaaksi ottaminen

Jokilatvan opiston järjestämille laulutunneille hakeutuu opiskelijoita eri lähtötilanteista ja ikäluokista. Laulutunneille osallistumiseen ei ole ikärajaa eikä hakijoita karsita pääsykokeilla, vaan kaikilla on mahdollisuus päästä mukaan opetukseen lähtötasosta riippumatta.

Opetuksen toteuttaminen

Opetus toteutetaan yksilö- ja ryhmäopetuksena ja se sisältää säestäjän kanssa työskentelyä ja esiintymisiä.

Opetussuunnitelman rakenne

Laulun opetussuunnitelma on jaettu kolmeen taitotasoon, aloitus-, perus- ja jatkotasoon, joista kaksi ensimmäistä on pilkottu vielä kolmeksi pienemmäksi kokonaisuudeksi. Jokaiselle tasolle on määritelty omat tavoitteensa ja arviointikriteerinsä. Ensimmäisen aloitustason suoritettuaan opiskelija voi edetä opetussuunnitelman mukaisesti tai jatkaa opiskelua vapaatavoitteisesti. Opetussuunnitelma antaa opiskelijalle mahdollisuuden tavoitteelliseen etenemiseen harrastuksessa sekä kurssien suorittamiseen osaamisperusteisesti. Taitotasot avaavat opiskelijoille oppimisen tavoitteita ja auttavat arvioinnissa. Laulun opetussuunnitelma etenee järjestelmällisesti sopivilla ja helposti saavutettavilla askeleilla ja antaa opiskelijalle työkaluja sekä harrastamiseen että valmiuksia mahdollisiin jatko-opintoihin.

ALOITUSTASO

Aloitustasoilla tutustutaan ihmiskehoon instrumenttina, laulutekniikan perusteisiin, musiikin hahmottamiseen, kuuntelemiseen ja luovuuteen. Aloitustaso on jaettu kolmeen osaan. Yhden osan suorittamiseen varataan lähtökohtaisesti yksi lukuvuosi, mutta eteneminen tapahtuu opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Aloitustaso 1

Aloitustasolla 1 tutustutaan ihmiskehoon instrumenttina ja etsitään oikeanlaista kehon linjausta ja rentoutta. Harjoitellaan toistamaan laulamalla yksinkertaisia melodioita ja tunnistamaan äänen eri korkeuksia (ylös-alas, korkea-matala). Opitaan helppoa ohjelmistoa, leikitään äänellä ja etsitään laulamisen iloa. Lisäksi opitaan löytämään musiikista perussyke sekä tutustutaan yksinkertaisten kappaleiden peruselementteihin ja rakenteisiin.

Aloitustaso 1 on tarkoitettu kaikenikäisille laulun vasta-alkajille.

Suoritus aika: Yksi lukuvuosi.

Lähiopetusta 18 tuntia ja itsenäistä harjoittelua 36 tuntia, yhteensä 54 h.

Opintopisteet: 2 op.

Aloitustason 1 suoritettuaan opiskelija osaa:

- etsiä laulamisen kannalta oikeanlaisen kehon linjauksen.
- toistaa laulamalla opettajan laulaman tai pianolla soitetun yksinkertaisen melodian.
- tunnistaa äänen eri korkeuksia (ylös-alas, korkea-matala).
- laulaa yksin ja kohtuullisen sävelpuhtaasti omalla äänialallaan.
- tunnistaa musiikin perussykkeen sekä yksinkertaisten kappaleiden peruselementtejä ja rakenteita.

Arviointikriteerit:

- Opiskelija osaa itsenäisesti etsiä oikeanlaisen kehon linjauksen (laulusennon).
- Opiskelija pystyy toistamaan yksinkertaisen laulettun/soitetun melodian.
- Opiskelija osaa nimetä äänen suuntia (meneekö melodia ylös vai alaspäin) ja erottaa toisistaan korkeat ja matalat äänet.
- Opiskelija pystyy laulamaan yksin pianosäestyksellä kohtalaisella sävelpuhtaudesta omalta äänialaltaan viisi helppoa laulua. Piano voi soittaa melodiaa tukena.
- Opiskelija löytää kappaleista niiden perussykkeen ja pystyy tuottamaan sen esim. ääneen laskemalla tai taputtamalla musiikin mukana.
- Opiskelija osaa nimetä kappaleen osista alkusoiton, säkeistön ja kertosaäkeen.

Aloitustaso 2

Aloitustasolla 2 opitaan terveen äänenkäytön periaatteita ja työkaluja sekä kehon ja äänen lämmittelyä. Opitaan oikeanlaista hengitystekniikkaa ja tunnistamaan laulutukea omassa kehossa. Laulamisen anatomiaan tutustutaan kuvien ja videoiden sekä harjoitteiden avulla. Opettajan johdolla etsitään omaa tapaa oppia musiikkia (kuuntelemalla, nuotista) ja opitaan säännöllisen harjoittelun tärkeyttä sekä nuotinluvun alkeita.

Aloitustaso 2 on tarkoitettu kaikenikäisille laulun vasta-alkajille.

Suoritus aika: Yksi lukuvuosi.

Lähiopetusta 18 tuntia ja itsenäistä harjoittelua 36 tuntia, yhteensä 54 h.

Opintopisteet: 2 op.

Aloitustaso 2 suoritettuaan opiskelija osaa:

- nimetä terveen äänenkäytön peruseriaatteet.
- orientoitua laulutilanteeseen ja lämmitellä kehonsa ja äänensä laulamista varten.
- alkeet kokonaisvaltaisesta hengityksestä ja tunnistaa hengitystuen omassa kehossaan sekä hahmottaa hengitykseen liittyvää anatomiaa.
- itsenäisesti opetella uusia lauluja ja harjoitella säännöllisesti.
- seurata sanoja ja melodian kulkua nuottiviivastolla.

Arviointikriteerit:

- Opiskelija osaa nimetä terveen äänenkäytön peruseriaatteet (ryhti, rentous ja hengitys).
- Opiskelija osaa itsenäisesti lämmitellä kehonsa ja äänensä.
- Opiskelija pystyy nimeämään ja osoittamaan laulamisen anatomian kannalta tärkeitä kehon osia ja ymmärtää niiden toimintaa. Lisäksi hän hallitsee laulamisen hengitystekniikkaa ja hengitystukea aloitustason mukaisesti (pallea laskeutuu, keskivartalo rentoutuu sisäänhengityksessä, ylävartalo pysyy rentona ja avonaisena).
- Opiskelija osaa itsenäisesti opetella uuden laulun melodian.
- Opiskelija osaa seurata sanoja ja melodian kulkua nuottiviivastolla ja hahmottaa esim. melodian nousuja ja laskuja.

Aloitustaso 3

Aloitustasolla 3 jatketaan oikeanlaisen hengitystekniikan ja laulutuen harjoittelemista. Tavoitteena on saada koko kehoa enemmän käyttöön äänen tueksi ja oppia hallitsemaan syvähengityksen elementtejä. Lisäksi opiskellaan äänen huoltamista ja tekniikkaharjoitusten hyödyntämistä käytännön harjoitteluun. Tutustutaan yleisimpiin nuottimerkintöihin ja harjoitellaan selkeää artikulaatiota.

Aloitustaso 3 on tarkoitettu kaikenikäisille laulun vasta-alkajille.

Suoritus aika: Yksi lukuvuosi.

Lähiopetusta 18 tuntia ja itsenäistä harjoittelua 36 tuntia, yhteensä 54 h.

Opintopisteet: 2 op.

Aloitustaso 3 suoritettuaan opiskelija osaa:

- löytää oikeanlaista rentoutta ja tukilihasten aktivaatiota laulaessaan sekä korjata virheellisiä jännityksiä tai liian vähäistä energiaa.
- huoltaa omaa ääntä.
- käyttää itsenäisesti tunneilla opittuja tekniikkaharjoituksia apuna laulujen harjoittelemisessa.
- yleisimmät kappaleen rakenteista kertovat nuottimerkinnät (kertausmerkit, maalit, segno, coda, diskantti- ja bassoavain) ja seurata melodiaa säestyksellisestä nuotista.
- artikuloita selkeästi laulaessaan ja laulaa sävelpuhtaasti niin, että säestys tukee melodiaa.

Arviointikriteerit

- Opiskelija hallitsee jo syvähengityksen periaatteita ja osaa hyödyntää kehon aktivaatiota ja joustavaa laulutukea äänen kannattelussa aloitustasoa vastaavalla tasolla.
- Opiskelija osaa huoltaa omaa ääntään esim. flunssan jälkeen ja tietää, että lihaskunnosta huolehtiminen ja säännöllinen harjoittelu ovat tärkeitä äänenhuollon elementtejä.
- Opiskelija osaa käyttää tunneilla opittuja tekniikkaharjoituksia (perustasolla lähinnä hengitys- ja kehon aktivoimisharjoituksia) apuna laulujen harjoittelemisessa.
- Opiskelija tunnistaa yleisimmät nuottimerkinnät (kertausmerkit, maalit, segno, coda, diskantti- ja bassoavain) ja osaa seurata melodiaa säestyksellisestä nuotista.
- Opiskelija osaa laulaessaan artikuloita selkeästi niin, että sanoista saa selvää ja sanojen painotukset ovat luonnollisia. Lisäksi hän kykenee laulamaan aloitustason tasoisia kappaleita sävelpuhtaasti niin, että säestys tukee melodiaa.

PERUSTASO 1-3

Perustasoilla laajennetaan ja monipuolistetaan jo opittua lauluinstrumentin hallintaa. Kaikilla osa-alueilla opiskellaan aloitustasoa vaativampia sisältöjä. Perustaso on aloitustason lailla jaettu kolmeen lähtökohtaisesti lukuvuoden mittaiseen osioon. Perustasojen 1-3 suositeltava ohjelmisto on yhteensä vähintään 15 kappaletta eri tyyllilajeista. Lisäksi perustason 3 suoritettuaan opiskelijalla tulee olla suoritettuna myös pienimuotoisia esiintymisiä (esim. luokkamatineoita). Perustasolla on suositeltavaa saada myös palautetta toiselta lauluopettajalta esim. esiintymisten yhteydessä.

Perustaso 1

Perustasolla 1 kerrataan ja syvennetään äänentuoton fysiologisia perusteita ja kehon kokonaisvaltaista käyttämistä laulamissa. Itsearvioinnin ja opettajan avulla opetellaan arvioimaan omaa laulamista ja tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita laulajana sekä asettamaan tavoitteita opiskeluun. Musiikin kuuntelemisen kautta opiskelija voi löytää itselleen uutta ohjelmistoa ja oppia eri tyylisten laulajien äänenkäytöstä. Perustasolle 1 kuuluu myös ohjausta esiintymistilanteisiin ja esiintymiskokemusten kautta rakennetaan vähitellen esiintyjäidentiteettiä. Rytmimusiikin puolella tutustutaan improvisaation perusteisiin.

Perustaso 1 on tarkoitettu kaikenikäisille jo hieman laulua harrastaneille.

Suoritus aika: Yksi lukuvuosi.

Lähiopetusta 18 tuntia ja itsenäistä harjoittelua 36 tuntia, yhteensä 54 h.

Opintopisteet: 2 op.

Perustason 1 suoritettuaan opiskelija osaa:

- käyttää kehoaan kokonaisvaltaisemmin ja monipuolisemmin laulun tukemisessa.
- itsearvioinnin avulla tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehitystarpeitaan laulajana sekä asettaa itselleen tavoitteita äänenkäytön opiskeluun.
- musiikkia kuuntelemalla (konsertit, äänitteet) etsiä uutta ohjelmistoa ja laajentaa omaa ymmärrystään erilaisista lauluäänistä ja -tyyleistä.
- toimia esiintymistilanteessa ja työskennellä säestäjän kanssa.
- irtautua nuottikuvasta yksinkertaisen improvisaation ja äänellä leikkimisen kautta (rytmimusiikki).

Arviointikriteerit:

- Opiskelija osaa äänentuoton fysiologiset perusteet ja osaa käyttää hengitystukea aloitustasoa monipuolisemmin ja joustavammin.
- Opiskelija osaa nimetä omia vahvuuksiaan, kehityskohteitaan ja tavoitteitaan laulajana.
- Opiskelija on osallistunut konsertteihin kuulijana tai kuunnellut laulumusiikkia.
- Opiskelija osaa toimia esiintymistilanteessa (säestäjän kanssa työskenteleminen, nuottitelineen säätö, yleisön kiittäminen, esiintymisjännityksen työstäminen).
- Opiskelija kykenee irtautumaan nuottikuvasta ja osaa yksinkertaisia melodian ja rytmin muunteluita (rytmimusiikki).

Perustaso 2

Perustasolla 2 harjoitellaan tunnistamaan ja käyttämään äänen eri rekisterejä sekä opitaan ymmärtämään niiden syntymekanismeja. Lisäksi keskitytään laulujen teksteihin harjoittelemalla tekstianalyysia ja tulkintaa. Äänihygieniaa opiskelemalla syvennetään osaamista oman äänen huoltamiseen. Tähän tasoon sisältyy myös mikrofonitekniikan perusteet (genren mukaisesti) sekä tahtilajien ja rytmiikan harjoitteita. Tavoitteena myös laulaa lauluja vähintään yhdellä vieraalla kielellä.

Perustaso 2 on tarkoitettu kaikenikäisille jo hieman laulua harrastaneille.

Suoritus aika: Yksi lukuvuosi.

Lähiopetusta 18 tuntia ja itsenäistä harjoittelua 36 tuntia, yhteensä 54 h.

Opintopisteet: 2 op.

Perustason 2 suoritettuaan opiskelija osaa:

- tunnistaa ja tuottaa ääntä eri rekistereissä.
- tehdä laulun tekstistä analyysin ja käyttää erilaisia tulkinnan työkaluja.
- äänihygienian perusteet (ääneen vaikuttavat ulkoiset tekijät, sairaudet ja lääkitykset, äänifysiologiset tekijät, vireystila, tunteet ja stressi)
- mikrofonitekniikan perusteet (genren mukaisesti).
- eri tahtilajit ja rytmiikan perusteet.
- laulaa vähintään yhdellä muullakin kielellä kuin omalla äidinkielellään.

Arviointikriteerit:

- Opiskelija tunnistaa ja osaa käyttää äänen eri rekistereitä. *Klassisen musiikin puolella tavoitteena rekistereiden sulauttaminen ja huomaamattomat ylimenot. Rytmimusiikissa tyylinmukainen rekistereiden käyttö.*
- Opiskelija osaa käyttää erilaisia tulkinnan työkaluja ja analysoida laulun tekstejä.
- Opiskelija osaa nimetä äänenkäyttöön vaikuttavia asioita (sairaudet, ulkoiset tekijät, äänifysiologiset tekijät, vireystila, stressi, tunteet, jne.) ja tunnistaa varsinkin omaan äänenkäyttöönsä vaikuttavat tekijät.
- Opiskelija hallitsee mikrofonitekniikan perusteet oman genrensä mukaisesti.
- Opiskelija osaa perustahtilajit (2/4, 4/4, ¾, 6/8) sekä eri sävelpituudet ja tauot. *Rytmimusiikin puolella lisäksi kolmimuunteisuus.*
- Opiskelija osaa laulaa yhdellä muullakin kielellä kuin omalla äidinkielellään.

Perustaso 3

Perustasolla 3 opitaan hallitsemaan omaa ääni-instrumenttia eri rekistereissä ja rekisterinvaihdoissa. Tavoitteena on oman äänialan laajentaminen ja rento äänenkäyttö. Opitaan myös erottamaan toisistaan duurit ja mollit. Rytmimusiikin puolella harjoitellaan twangin käyttöä äänen vahvistamisessa. Perustaso 3:n suoritettuaan opiskelija osaa laulaa sävelpuhtaasti pianosäestyksen kanssa ilman, että säestys tukee melodiaa. Lisäksi hän osaa analysoida omaa laulamistaan ja ohjata itseään yleisimmissä äänenkäytön haasteissa.

Perustaso 3 on tarkoitettu kaikenikäisille jo hieman laulua harrastaneille.

Suoritus aika: Yksi lukuvuosi.

Lähiopetusta 18 tuntia ja itsenäistä harjoittelua 36 tuntia, yhteensä 54 h.

Opintopisteet: 2 op.

Perustason 3 suoritettuaan opiskelija osaa:

- hallita ääni-instrumenttiaan eri rekistereissä ja rekisterinvaihdoissa perustason mukaisesti.
- erottaa toisistaan duurin ja mollin ja laulaa duuri- ja mollikolmisointuja.
- analysoida omaa laulamistaan ja ohjata itseään yleisimmissä äänenkäytön haasteissa.
- laulaa sävelpuhtaasti ilman että säestys tukee melodiaa.
- käyttää twangia apuna äänen vahvistamisessa. (rytmimusiikki)

Arviointikriteerit:

- Opiskelija hallitsee rekisterinvaihdojen perustason mukaisesti ja on laajentanut omaa äänialaansa eri rekistereiden hallinnan avulla.
- Opiskelija erottaa toisistaan duurin ja mollin ja kykenee laulamaan duuri- ja mollikolmisoinnut ilman apua.
- Opiskelija osaa analysoida omaa laulamistaan ja kykenee ohjaamaan itseään eteenpäin äänenkäytön yleisimmissä haasteissa.
- Opiskelija osaa laulaa sävelpuhtaasti ilman että säestys tukee melodiaa.
- Opiskelija osaa lisätä ääneensä twangia äänen vahvistamiseksi (rytmimusiikki).

JATKOTASO

Jatkotasolla syvennetään ja sovelletaan jo opittua lauluinstrumentin hallintaa. Jatkotasoa ei ole jaettu osiin vaan se on yksi laajempi kokonaisuus, joka suoritetaan kahdessa lukuvuodessa. Jatkotasolla on mahdollista suorittaa opinnäyttö esim. pienen konsertin muodossa (3-5 eri tyylistä kappaletta) ja saada myös toiselta laulunopettajalta palautetta konsertin yhteydessä. Jatkotason suorittaminen antaa valmiuksia ammattiopintoihin.

Jatkotasolla laulaja tutkii oman ääni-instrumenttinsa mahdollisuuksia ja syventää aikaisemmin oppimaansa. Tällä tasolla opiskelija harjoittelee kokonaisvaltaista kehon käyttämistä ja sopivan ääntöbalanssin löytämistä omaan äänenkäyttöön. Lisäksi perehdytään eri genrejen tyylinmukaiseen äänenkäyttöön ja fraseeraukseen. Jatkotason tavoitteena on vahvistaa laulajan laulajaidenteettä, tuoda omaa persoonaa laulamiseen ja antaa työkaluja tulkintaan ja esiintymiseen. Klassisen laulun puolella tutustutaan Vaccai vocalises -harjoituskappaleisiin ja rytmimusiikissa luovaa työskentelyä jatketaan improvisaation parissa.

Jatkotaso I on tarkoitettu kaikenikäisille lauluharrastuksessa jo pitkällä oleville laulajille.

Suoritus aika: 2 lukuvuotta.

Lähiopetusta 36 tuntia ja itsenäistä harjoittelua 72 tuntia, yhteensä 108 h.

Opintopisteet: 4 op.

Jatkotason suoritettuaan opiskelija osaa:

- käyttää kehoaan kokonaisvaltaisesti äänen tukena sekä säädellä ilmanpainetta laulaessaan.
- perustyylien mukaiset äänenkäytöt ja fraseeraukset.
- identifioida itsenä laulajaksi ja ilmentää omaa persoonansa äänenkäytössään.
- esiintyä luontevasti, tuoda laulamiseen emootiota ja tulkita kappaleita omalla tyyllillään.
- *muutamia Vaccai vocalises -harjoituskappaleita (klassinen musiikki).*
- *improvisoida blues-kiertoon muuntelemalla melodiaa ja rytmiä (rytmimusiikki).*

Arviointikriteerit:

- Opiskelija hallitsee syvähengityksen ja joustavan laulutuen ja osaa säädellä ilmanpainetta laulaessaan.
- Opiskelija hallitsee perustyyille luonteenomaiset äänenkäyttötavat ja fraseeraukset.
- Opiskelija on kehittänyt itselleen laulajaidenteetin ja hän ilmentää omaa persoonallista otetaan äänenkäytössä.
- Opiskelija kykenee esiintymään luontevasti ja hänen ilmaisussaan näkyy ja kuuluu erilaisia emootioita.
- *Opiskelija hallitsee muutamia Vaccai vocalises -kappaleita (klassinen musiikki).*
- *Opiskelija osaa improvisoida blues-kiertoon muuntelemalla melodiaa ja rytmiä (rytmimusiikki).*

SUORITUSTAULUKKO

	TASO	SUORITUSAIKA	TYÖMÄÄRÄ	OP*
Aloitustaso	Aloitustaso 1	1 lukuvuosi	Opetusta 18 h + itsenäistä työtä 36 h Työmäärä yhteensä 54 h	2
	Aloitustaso 2	1 lukuvuosi	Opetusta 18 h + itsenäistä työtä 36 h Työmäärä yhteensä 54 h	2
	Aloitustaso 3	1 lukuvuosi	Opetusta 18 h + itsenäistä työtä 36 h Työmäärä yhteensä 54 h	2
Perustaso	Perustaso 1	1 lukuvuosi	Opetusta 18 h + itsenäistä työtä 36 h Työmäärä yhteensä 54 h	2
	Perustaso 2	1 lukuvuosi	Opetusta 18 h + itsenäistä työtä 36 h Työmäärä yhteensä 54 h	2
	Perustaso 3	1 lukuvuosi	Opetusta 18 h + itsenäistä työtä 36 h Työmäärä yhteensä 54 h	2
	Jatkotaso	2 lukuvuotta	Opetusta 72 h + itsenäistä työtä 144 h Työmäärä yhteensä 216 h	4
Yhteensä		8 lukuvuotta	Opetusta 288 h + itsenäistä työtä 396 h Työmäärä yhteensä 684 h	16

* OP = Opintopisteet, 27 h = 1 op.